

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
pedagogická fakulta
katedra germanistiky

Diplomová práce 2008: **Čeština jako cizí jazyk u německých rodilých mluvčích**

vedoucí DP: doc. PhDr. Alena Aigner, Csc.

autorka DP: **Blanka Bredová**

Diplomantka se ve své práci zabývá především českou výslovností a poslechem textů s ohledem na německy mluvící. Na prvních dvaceti stranách se věnuje teoretickému náhledu na artikulaci různých vokálů a konzontanů v češtině, na půl stránce poté srovnává artikulaci bázi obou zkoumaných jazyků. Vychází zde především z pramenů Boková: Studijní materiály k Fonetice německého jazyka (2004) a Krobotová: Spisovná výslovnost a kultura mluveného projevu (2000). Konzontanický systém je stručně porovnán v kapitole 2.1.5. Dlouhé „ó“ se sice v NJ nevyskytuje v otevřené podobě, jako dlouhá samohláska je však známé a stálo by u výčtu za zmínku. U slova „Journalist“ je třeba podotknout, že pochází z francouzštiny, hláska je tedy netypická a navíc způsobují problémy vlivy dalších jazyků, které student již zná. Celkem obsírně autorka rozebírá problematiku dlouhých samohlásek, které v zásadě pro německé rodilé mluvčí problémem nejsou, výslovnosti dvouhlásek, jejichž nácvik je velmi silně ovlivněn zvyklostmi ve výslovnosti vlastního jazyka věnuje pouze jednu větu. Také lze polemizovat s názorem, že se nejprve studenti teoreticky obeznávají s vokalickým a konzontanickým systémem, až po kterém následuje praktický nácvik. Dokud totiž opakují, co slyší, napodobují hlásky a vyslovují je vcelku správně. Problémy se objeví teprve s grafickou podobou. Také nelze tvrdit, že hláska „v“ se vždy vyslovuje jako „w“ (např. stav – staf). Praktický je popis nastavení mluvidel pro jednotlivé obtížnější hlásky. Nácvik přízvuku a větné melodie zpíváním je metodicky velmi účinný, lze jej spojit i s různými pohyby ke zautomatizování správné artikulace.

Hlavním přínosem diplomové práce jsou praktická cvičení s rozdělením úrovní podle Evropského referenčního rámce, i když je volba lexik někdy problematická (přát – B1?). Při nácviku dlouhých samohlásek by se vyplatila zmínka o jejich opakovaném výskytu (např. na konci adjektiv, neutrum s koncovkou –í, dlouhé konjugace -ám, -ím apod.) Cvičení na chybějící délku vokálů by mohla být pro vizuálně fixované studenty velkým problémem a vést k překódování a tím ke zdroji chyb.

S názorem diplomantky na dosud nedostatečnou pozornost, která se obecně při výuce cizích jazyků věnuje poslechu, se ztotožňuji. Stejně tak se lze připojit k praktickým připomínkám s ohledem na charakter poslechových cvičení (nejprve spíše kurzorická, dialogická, ... atd.). **V praxi jistě dobře využitelná jsou cvičení typu „Kde jsme?“**. Na straně 59 jsou v textu pravopisné chyby (diplomantka je dle svého úvodu ke cvičení mínila změnit). **Zvuková nahrávka poslechových cvičení na CD je spíše orientačním průřezem** než učebním materiálem.

Zajímavý je **nárys zpracování filmu Kolja**, ve kterém ruštinu nepovažují za rušivou, naopak – doplňuje filmové sekvence o další slovanský jazyk a dodává mu tím jak půvab, tak i význam, možnost poznání melodie a rytmu jazyka s češtinou příbuzného. V praxi by použití celého filmu vyžadovalo velkou hodinovou dotaci, pokud by filmového materiálu nebylo využito pouze povrchně (i tak by učitel s látkou pracoval při třech hodinách ČJ týdně téměř měsíc). Otázky jsou voleny vhodně a jednoduše, důležité je, aby studenti nebyli frustrováni tím, čemu nerozumí a naopak nadšení tím, čemu rozumí. Některé pasáže by bylo jistě třeba

několikrát opakovat. V příloze se nachází nákresy k výslovnosti českých hlásek s detailním popisem.

Celkově hodnotím práci jako velmi snaživou, místy inovativní a lehce chaotickou.

Diplomantka pracovala v praktických částech samostatně a uplatnila své zkušenosti s výukou češtiny jako cizího jazyka u německy rodilých mluvčích v rozsahu, který odpovídá možnostem, které získala během studia.

Návrh na hodnocení: velmi dobře

Mag. Renata Kapellen, Tourismusschulen Bad Leonfelden, Oberösterreich